

Aan de minister van Milieu en Wonen
Mevrouw drs. S. van Veldhoven
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum	14 februari 2020	Eigenaar	Raad van Bestuur
Ons kenmerk/ID			
Onderwerp	Zbo-omvorming ProRail, wetsvoorstel en lagere regelgeving		

Geachte mevrouw Van Veldhoven,

Raad van Bestuur

Postadres

Postbus 2038
3500 GA Utrecht

www.prorail.nl

De afgelopen periode is hard gewerkt aan de wet- en regelgeving die de omvorming van ProRail naar een zbo, zoals is opgenomen in het Regeerakkoord, tot stand brengt. Gelet hierop is gezamenlijk vastgesteld dat op inhoud overeenstemming is bereikt over het wetsvoorstel en de essentiële punten van de lagere regelgeving. Naast het gezamenlijk nader uitwerken van de wet- en regelgeving, is intensief gesproken met de Belastingdienst over de ingediende verzoekschriften en is gewerkt aan het inzichtelijk maken van de implementatieopgave van de omvorming. Hierdoor ontstaat een concreet beeld van de stand van zaken en inzicht in wat nog te doen staat. ProRail bedankt alle betrokkenen voor hun inzet en goede samenwerking om dit te bereiken.

Algemeen

De Raad van Bestuur stelt vast dat alle eerdere discussiepunten de volle aandacht hebben gehad. Zo zijn de adviestaak van ProRail aan de minister en regionale concessieverleners, de onafhankelijkheid en de overgangsbepalingen goed verwerkt in de concept-instellingswet en krijgen bepaalde punten – zoals de vereiste onafhankelijkheid van ProRail op het gebied van de essentiële functies - een plek in de lagere regelgeving, beleidsregel of overige afspraken. Ook is de gewenste mate van openbaar gezag goed onderzocht en is daaruit voortgekomen dat ProRail één bevoegdheid krijgt, namelijk het verlenen van de ontheffing in de zin van artikel 22 Spoorwegwet.

De volgende stap in het wetgevingstraject is behandeling van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer en de internetconsultatie van de lagere regelgeving bij alle stakeholders. Om te komen tot een zorgvuldig en gedragen vervolgproces wenst ProRail een aantal punten onder uw aandacht te brengen:

Financiële effecten van de omvorming

De afgelopen periode zijn intensieve gesprekken gevoerd met de Belastingdienst. Deze gesprekken hebben geresulteerd in een grote mate van duidelijkheid over de fiscale positie van ProRail zbo. ProRail vindt het goed te constateren dat het politieke uitgangspunt dat de financiële effecten van de omvorming niet op reizigers, de verladers, de vervoerders (en de concessieverleners) en de investeringen op het spoor worden afgewenteld is geborgd door de lagere regelgeving en de gedane toezeggingen.

Ook is ProRail tevreden met de afspraken die zijn gemaakt binnen het Rijk ten behoeve van ProRail, inhoudende dat de eenmalige en structurele financiële effecten (zowel vanuit de gewijzigde fiscale positie als ten aanzien van de organisatie) volledig door de Staat zullen worden gecompenseerd en niet ten koste gaan van de investeringen in het spoor en de kosten van de dagelijkse operatie.

ProRail gaat er vanuit dat, mocht de uitkomst van de gesprekken met de Belastingdienst over een aantal complexe situaties die een beperkt deel van de activiteiten van ProRail uitmaken dat nodig maken, aanvullende compensatie zal worden geregeld.

ProRail heeft kennis genomen van de staatssteunrechtelijke toetsen die zijn uitgevoerd en vindt het goed dat - vanuit het oogpunt van voorzichtigheid - nog een second opinion op staatssteunrechtelijke aspecten wordt uitgevoerd. Tevens is met u afgesproken dat - mochten zich desondanks toch eventuele staatssteunrechtelijke risico's optreden die verband houden met de omvorming - deze gedragen zullen worden door lenW.

Implementatie

Gezamenlijk is het belang van een zorgvuldige implementatie en een beheerste overgang van de B.V.'s naar het zbo steeds onderstreept. De afgelopen periode is de implementatieopgave van de zbo-omvorming voor ProRail en lenW in kaart gebracht. Daaruit blijkt dat de implementatie een omvangrijke opgave is, onder meer het administratief inrichten van de gewijzigde fiscale positie, de sluitsituatie van de B.V.'s en de startsituatie van het zbo vanuit financieel en fiscaal opzicht, de formele en veranderkundige implementatie van nieuwe toepasselijke wetten (zoals de Wet openbaarheid bestuur en de Algemene Wet Bestuursrecht) en het inrichten van een verbeterde publieke samenwerkingsrelatie tussen lenW en ProRail.

Het tijdspad van een zorgvuldige implementatie en beheerste overgang per 1 januari 2021 is uitdagend. Enerzijds vanwege de omvang van de opgave zoals hierboven genoemd en anderzijds vanwege de afhankelijkheid van de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede en Eerste Kamer, de verdere uitwerking van de lagere regelgeving en het volledige oordeel van de Belastingdienst. ProRail werkt tot het uiterste mee om zorg te dragen voor een gezamenlijke zorgvuldige implementatie, met ongestoorde voortzetting van de dagelijkse operatie. Naarmate het besluitvormingsproces over de zbo-omvorming vordert, zal duidelijker worden welke eventuele overgangsriscos nog resteren en waaraan moet zijn voldaan om een zorgvuldige en beheerste overgang per 1 januari 2021 mogelijk te maken.

Lagere regelgeving

ProRail gaat ervan uit dat – zoals aangegeven in de Memorie van Toelichting behorend bij de concept-instellingswet en uw brief aan de Tweede Kamer¹ – uw ambtgenoot van Binnenlandse Zaken zal zorgdragen voor een concrete uitwerking in een ministeriële regeling van de toezegging dat ProRail-medewerkers bij het Spoorwegpensioenfonds kunnen blijven.

Daarnaast zal de komende periode gezamenlijk gewerkt worden aan de reacties uit de internetconsultatie en uitvoerbaarheidstoetsen van de lagere regelgeving. Zoals afgesproken zal ProRail na de internetconsultatie van de lagere regelgeving de werking van de lagere regelgeving op uitvoerbaarheid testen.

Samenloop aanpalende trajecten

Naast de zbo-omvorming zijn tevens de Modernisering Spoorwegregelgeving, de Ordening Stations en de midterm-review van de Beheerconcessie 2015-2025 gaande. Deze trajecten bevatten onderwerpen voortvloeiend uit de zbo-omvorming of die belangrijk zijn voor het

¹ Brief van de staatssecretaris van lenW van 30 mei 2018 (29 984 nr. 770).

functioneren van ProRail. Gezamenlijk is daarom onderstreept dat we de wijze van samenwerking die we hebben opgebouwd bij de omvorming tot zbo, graag willen voortzetten in deze trajecten. Dit is essentieel om te komen tot goed uitvoerbaar beleid en wet- en regelgeving en een goede samenhang tussen deze trajecten.

De Raad van Bestuur kijkt uit naar een verdere uitbouw van deze goede samenwerking tussen IenW en ProRail.

Met vriendelijke groet,
namens de Raad van Bestuur,

John Voppen
CEO

Raad van Bestuur

Postadres

Postbus 2038
3500 GA Utrecht

www.prorail.nl